

Scénář - Tomáš Zmeškal - Gymnázium Ústavní

MSYN 0:00-0:21: *Padaly obrovský mokrý vločky sněhu, a já vím, že jsem si říkala ještě s tou mojí přítelkyní, která teda u nás pracovala, že nad námi pláče i to nebe.*

ASYN: Moji prababičku Stellu jsem sice nikdy nepoznala, protože bohužel zemřela dřív, než jsem se narodila, ale můj děda Tomáš mi o ní často vyprávěl.

MSYN: 2:03 *Tohle je obrázek Tomáše v roce 1956.*

ASYN: Děda se narodil v 50. letech v Praze. Část svého dětství strávil na jižní Moravě u svých prarodičů.

ASYN: Později se děda rozhodnul, po vzoru svých rodičů, pro studium ekonomie. V tomto období ho hodně ovlivňovala hlavně jeho maminka Stella, a to byla asi i doba, kdy na něj přenesla svoji pověstnou věcnost a pragmatismus.

SYN 0:46-1:08(1:25): *No byla to velmi silná osobnost a ten prožitek který za sebou měla tak jí velmi utvářel, protože když se člověk dostal do nějakých problémů a svěřil se jí, tak ona to vůbec nebrala, jakože o nic jde, protože pro ni to připadalo jako legrace*

ASYN: Narozdíl od ní se jeho tatínek věnoval hlavně práci.

SYN: 0:17-0:29: *Ve mně nezanechal nějaký velkej dojem, pro mě vždycky ta máma představovala takovou jako autoritu podstatně větší než ten táta.*

ASYN: Zážitky dědečkovy maminky Stelly za druhé světové války změnily její pohled na svět a projevíly se i na její výchově.

SYN: 1:25-1:37 *Měli jsme pocit se sestrou, že o tom nechce mluvit, tak jsme o tom taky nemluvili.*

ASYN: Moje prababička byla židovského původu, i přesto do synagogy, se svojí rodinou nikdy nechodila a svoje děti nechávala v nevědomosti o hrůzách, které prožila. Přesně si vzpomínala na osudný den, kdy do Prahy přišli Němci, a všichni začínali tušit, že se schyluje k hrozným věcem.

MSYN 0:21-0:40: *My jsme odcházeli 28.10.1941 to byl vlastně začátek transportů, těch prvních, který byli z Prahy do Lodže. (19s)*

ASYN: Pobyt v židovském ghettu byl nesmírně těžký, její maminka situaci psychicky nezvládla a spáchala sebevraždu, otec onemocněl a zemřel krátce poté. Stella se dlouhou dobu snažila vyhýbat transportům do koncentračních táborů, protože tušila, že ti, kteří tam jednou odcestují, se už nikdy nevrátí. Nakonec se jí ale cestě do Osvětimi vyhnout nepodařilo a byla nucená nastoupit do dobytčího vlaku. Při příjezdu do tábora se jen těsně vyhnula výběru do plynové komory.

(IMG_9961.jpeg - ghetto, IMG_9962.jpeg - brána do Osvětimi)

MSYN 0:40-(1:07) 1:14: *Na tom bloku byla lékařka, slovenská, která procházela kolem těch kavalců, koukala se na ty lidi, který byly vlastně odsouzený, a mezi nima viděla mě, a já jsem se jí nějak zdála, že tam vlastně nepatřím, podle toho fyzického vzhledu. Ona se nad ti zarazila a vytáhla mě odtud ven. (34s)*

ASYN: V Osvětimi strávila asi půl roku, poté byla přesunuta do pracovního tábora, kde s nedostatkem jídla, v mrazu a otřesných podmínkách musela kopat zákopy. Ke konci války byli Němci nuceni k

ústupu, a tak tábor i se stovkami Židů opustili a vydali se na pochod smrti – kdo cestou nemohl nebo se zdržel, byl okamžitě zastřelen. (22s)

(IMG_9960.jpeg - hodně lidí v Osvětimi, máma)

MSYN 2:13-2:22: *Na tom pochodu mě vlastně bylo čím dál hůř, cítila jsem, že mám horečku a že už vlastně nemůžu.* (9s)

MSYN 2:34-3:15: *Zažila jsem maminku s dcerou, tý dceři bylo asi čtrnáct let, která už byla zesláblá, a ta máma jí pořád táhla, táhla, ale už to nešlo. Už zůstaly za tím, vzadu a ten Němec k nim přistoupil, řekl tý matce, ať tomu děvčeti sundá kabát, ona nechtěla, ale on jí praštil, takže ona tomu děvčeti ten kabát skutečně sundala a on to děvče zastřelil.* 41s

ASYN: Když se naskytla vhodná příležitost k útěku, podařilo se jí spolu se svou nejlepší kamarádkou Doris uprchnout a zachránit se. Po skončení války se vrátila zpět do Prahy, kde později založila rodinu. (12s)

(1. Fotka mámy za mlada, svatba rodičů)

MSYN 1:48-1.52 1:56-2:02: *Tohle je moje dcera Doris, když jí bylo asi 1,5 roku. Jméno mám po kamarádce Doris s kterou jsem strávila válečná léta.*

ASYN: O jejích zážitcích se však její rodina dozvěděla až po její smrti, z rozhovoru, který Stella, bez vědomí své rodiny, nahrála. (5s)

SYN 1:37-2:06: *Vůbec jsme nevěděli ty podrobnosti, ty nám nikdy neřekla, až vlastně jsme se je dozvěděli z toho cédéčka, který namluvila. Byl to pro nás docela šok.* (29s)

ASYN: Děda se v dospělosti usadil v Praze, kde žije doteď. Vychoval dvě děti – moji tetu, Kačí a mého tatínka Kubu. (5s)

(já v Supraphonu, Kačka a Kuba)

(SYN 2:30-2:53: *Máme dvě děti, starší syn se jmenuje Jakub, mladší dcera se jmenuje Kateřina)*

ASYN: Celá rodina v dědovi dodnes nachází velkou oporu. Vždycky když jsem potřebovala radu, děda mi rád pomohl. Důležité podle něj je, aby mladí lidé zamezili podobným hrůzám, kterými si prababička musela projít.

(já s Kubou doma)

SYN 3:58-4:10: *Ať se poučí z dějin, protože ty dějiny se opakují a neznalost dějin je velmi nebezpečná záležitost.* (12s)

ASYN: Dědu jsem měla vždycky moc ráda, i jeho pragmatický přístup k životu, který zdědil po svojí mamince, a ve kterém teď vidím kus naší rodinné historie.

SYN 4:10-4:18: *No, žil jsem asi docela dobře, mohlo by být hůř.* (8s)